

Kevytrikoksia

On ilmaantunut sellaista henkeä, että ajoneuvon luvaton käyttöönnottoa pitäisi jälleen ruveta sanomaan autovarkauksiksi. Juuri kun oltiin pääsemässä eroon tuosta syyllistävästä ja leimaavasta nimikkeestä, joka aiheuttaa kohteelle ahdistusta, turhautumista, närästystä ja ilmavaivoja. Ajatelkaapa vain, kuinka masentavaa on nuoren miehenalun kuulla olevansa yhtäkkiä autovaras, jos hän on epähuomiossa tullut murtautuneeksi lähimmäisen autoon ja ottanut sen tilapäisesti käyttöönsä päästäkseen paikasta toiseen.

Autovarkauksista puhuttiin joskus menneisyydessä, jolloin ei ollut juuri tietoa psykologiasta, saati Stakesista. Siihen aikaan ei pidä enää palata, kun kielenkäyttöön on jo kohtuullisesti saatu istumaan tuo näppärä ja täsmällinen ilmaus: "ajoneuvon luvaton käyttöönnotto".

Ei, pikemminkin samanlaisia ilmauksia pitää saada lisää. "Lievä raiskaus" meillä jo onkin niitä tapauksia varten, kun raiskaus kestää oliko se nyt alle viisi minuuttia. Koko raiskaus-sana on tosin saanut nykyisin niin ikävän kaiun, että olisi aika korvata se vähemmän tunteita kuohuttavalla termillä, esimerkiksi "yksipuolinen toimiva parisuhde".

Usein käräjillä puhutaan pahoinpitelystä, vaikka asian voisi ilmaista myönteisemminkin: "ei kovin hyvinpitely". Myös ryöstö on leimaava sana. Mukavammin asiaa ilmentää termi "vastentahtoinen omaisuudentasaus".

Yhä edelleen ihmisiä syytetään myös murtovarkauksista, vaikka paljon vähemmän ahdistusta aiheutettaisiin kohteelle, jos syytenimikkeenä olisi "aukioloajan ulkopuolinen asiointi" tai "kutsumaton vierailu lukitussa tilassa".

Petosta olisi korrektimpaa nimittää "väärin informoiduksi taloustoimeksi" ja kavallusta "perusteettomaksi option realisoinniksi". Kenenkään ei ole kiva kuulla syytöksiä pankkiryöstöstä, jos kysymyksessä on vain "epäasiallinen esiintyminen valvontakamerassa".

Varsinaisissa henkirikoksissa on aika ottaa käyttöön nykyistä lievempiä ilmauksia, koska esimerkiksi murhat ja tapot eivät ole läheskään aina samanlaisia. Jos siis esimerkiksi murhaa on harkittu alle kaksi päivää, kysymyksessä olisi pikamurha, josta tuomiot olisivat lievempiä kuin pitkään suunnitellusta kestromurhasta. Tapot olisi näppärä lajitella puukon tai puntarin iskumäärän mukaan. Alle kolmen iskun tappo olisi kevyttappo, 4-10 iskun rikos lyhyttappo ja vasta yli kymmenestä iskusta saisi varsinaisen tappotuomion.

Itse asiassa sanat murha ja tappo kuulostavat sinänsä aika ikäviltä nimityksiltä jo muutenkin ikävistä tapahtumasarjoista. Ne voitaisiin saman tien muuttaa neutraalimmiksi ilmaisuiksi, esimerkiksi "luvaton hengenriisto" ja "lievä luvaton hengenriisto".

